

Čtyři osudy čtyř (ne)obyčejných rodáků

Z přírody dokážeme šetrným způsobem zužitkovat téměř vše

Vernířovice – Renata Čechová již déle než rok šéfuje Středisku ekologické výchovy Švagrov ve Vernířovicích na Šumpersku. Termín ekologie ale příliš ráda nemá. „Je to těžká věda, ale dá se lidem přiblížit populárně. Vztah k přírodě se dá přenášet kamkoliv a kdykoliv,“ vysvětluje.

Zvláště v letních měsících se na Švagrově nezastaví. Kurzy zaměřené na ekologii, ať už je absolvují děti z mateřinek, žáci základních škol či vysokoškoláci, se zde ale konají celoročně. Renata Čechová a další zaměstnanci pro účastníky připravují výukové programy.

„Nedávno zde byla na čtyřdenním táboře parta seniorů, měli jsme zrovna na několik dní volnou kapacitu, a tak

jsme zkusili oslovit i tuto věkovou skupinu. Zájem byl docela slušný. Samozřejmě jsme program přizpůsobili jejich věku,“ vysvětluje Renata Čechová.

Starší účastníci tábora domů odjeli s novými dovednostmi, naučili se například drátkovat, batikovat či připravit léčivou mast.

„Tu jsme vařili z vepřového sádla, které jsme nejdříve rozpustili, pak v něm vylouhovali měsíček lékařský. Pak už jen stačilo přidat trochu včelího vosku, aby mast dostala tuhou konzistenci,“ popisuje nenáročný recept Renata Čechová. Seniory tato aktivita prý zaujala, měsíčková mast totiž pomáhá při křeč-

ových žilách, ale také prakticky při jakýchkoliv neúrazích.

„Na Švagrově lidi učíme, že z přírody se dá šetrným způsobem zužitkovat takřka vše, používání přírodních materiálů je velmi široké. Navíc vzhledem k poloze Švagrova máme do nedotčené přírody blízko,“ dodala Renata Čechová.

Ekologické středisko Švagrov bylo dostavěno loni, devadesát procent nákladů pokryly evropské peníze. „V roce 2007 jsem obhajovala bakalářskou práci a jako téma jsem měla projekt přeměny turistické základny Švagrov na ekologické centrum. Nenašlo se, že to jednou bude realita,“ dodala Renata Čechová.

Vedení Švagrova považuje za velkou výzvu. „Není to tak jednoduché, jak to vypadá. Přípravami programů pro různé skupiny trávíme i spoustu svého volného času, nikdo tady nepracuje jen osm hodin denně. Navíc podmínkou získání dotace v takové výši je dvacetiletá udržitelnost celého zařízení, takže stále musíme přicházet s něčím novým,“ uzavírá Renata Čechová. (hak)

Kuba je voňavá země. Ráda ji malují

Prerov – K výtvarnému umění měla Ivana Pavlišová blízko odmala. Velký vliv na ni měl i její strýc a malíř Jaroslav Pavliš. Zásadním byl ale rok 1982, kdy v devatenácti letech opustila Prerov a odešla na Vysočinu. „Tam jsem se seznámila s místním malířem a krajinářem Janem Čihákem,“ říká na úvod sympatická žena.

Krajinomalba na Vysočině

Svět galeristů ji okouzli. S Janem Čihákem pořádali společné výstavy. Pod jeho vlivem se věnovala hlavně krajinomalbě a Vysočinu prolehl křížem krážem. „Učil mě malovat tak, že mi vytýkal chyby na obraze. Neříkal, jak to mám malovat, sama jsem se snažila vyvarovat chyb a přitom nekopírovat někoho jiného. Musela jsem si vytvořit něco vlastního,“ vysvětluje své začátky.

V roce 2000 se vrátila do Prerova. Se změnou klimatu přišla i změna v tvorbě. „Krajiniky už mě přestaly naplňovat. Chtěla jsem dělat něco jiného,“ dodává Ivana Pavlišová.

Začala si tedy malovat „do bytu“. Barevně, veselě a vtipně olejomalby ji dávaly možnost vyjádřit se hlouběji. Podporu získávala u galeristů, kteří jí organizovali první samostatné výstavy. Tím se vyvinul i její styl, který dodnes nerada pojmenovává. „Někdo mu říká naivní – je to možné. Spíš jsou to moje fantazie, sny a nesplněné touhy. Můj svět,

který si představuji,“ říká. Součástí obrazů jsou i jejich názvy, které Ivana Pavlišová s radostí vymýšlí. Ať už se jedná o slovní hříčku nebo shrnutí příběhu, který je přítomen v každém jejím díle. Příběh o bruslařce obsahuje tak obraz s názvem Poslední pirueta, Cesta do Země věčné zmrzliny zas naddimenzovávaná letní osvěžením nad zmrzlinářským vozíkem.

Velkou inspirací jí v poslední době byly i dva pobyty na Kubě. „Je to jedno z témat, kterému se věnuji. Ze slunce i místních lidí čerpám energii. Je to voňavá země a strašně ráda ji maluji,“ prozrazuje s tím, že v lednu se na ostrově stáhne do Karibiku opět chystá. „Mým

sнем a plánem je si jednou za čas našetřit a jet tam. Sama, jen s malířským náčiním,“ dodává prerovská výtvarnice. (ina)

Vytrénovat psa pro závod nejde. Zvíře musí chtít samo

Určice – Narodil se před osmapadesáti lety v Prostějově, vyučil se mechanikem a po vojně byl profesionálním řidičem. Když se před dvanácti lety s přítelkyní přestěhoval do Určic, objevil nový koníček – coursing.

„Začali jsme se zajímat o buldočky. Přítelkyni se líbili francouzští buldočci, mně angličtí, ale nakonec jsem dal na ni,“ vzpomíná Ladislav Fiala.

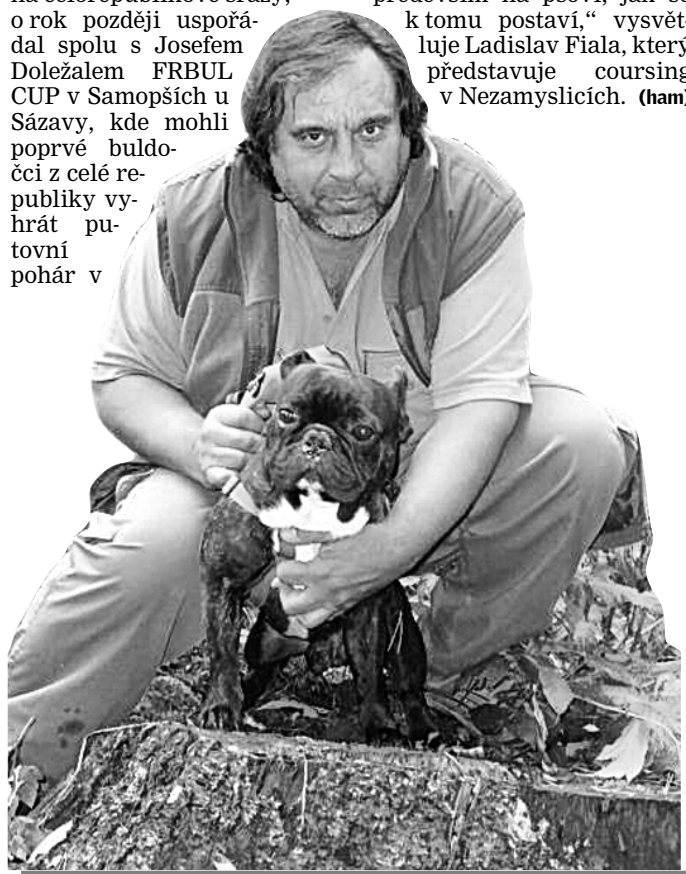
Když jednou seděl s kolegy v práci, objevil v novinách inzerát, že majitelka prodá štěně francouzského buldočka. „Hned mě napadlo, že by to nebyl špatný vánoční dárek. Jel jsem pro něj do Víkřovic na Šumperku. Byl už poslední, možná proto, že měl vadné ouško. Už jen pro ten jeho výraz byl hned náš,“ říká Ladislav Fiala.

Pro svoje grimasy podobné těm, kterými proslul komik Charlie Chaplin, dostal francouzský buldoček hercovu jméno. Netrvalo dlouho a životní partneri Ladislav a Lenka psům zcela podlehl. Dozvídali se stále více a více informací z internetu a různých knih, vyměňovali si zkušenosti s ostatními chovateli a za-

čali navštěvovat srazy, kde narazili na takzvaný coursing, tedy imitace lovu.

„Chtěli jsme zkusit, co bude na coursing říkat Charlie a postavili jsme jej na start. Všichni se na nás nevěřicně dívali. Kolem nás byli majitelé chrtů, ohařů a různých jiných plemen. Pro Charlieho ale nebyl běh problém,“ vzpomíná. Od té doby se začal spolu s přítelkyní coursingu věnovat. Nejdříve začal dojíždět na celorepublikové srazy, o rok později uspořádal spolu s Josefem Doležalem FRBUL CUP v Samopších u Sázavy, kde mohli poprvé buldočci z celé republiky vyhrát putovní pohár v

coursingu. „První ročník byl ještě taková sranda, ale druhý už posuzovali skuteční rozhodčí z oficiálních závodů,“ říká Ladislav Fiala. Na prvním ročníku byl Charlie bezkonkurenčně první, ze druhého závodu si odvezl stříbro. Zvíře začalo běhat coursing po celé republice a jako jediné z Hané si vyběhalo licenci na oficiální závod. „Vytrénovat psa v coursingu ani nejde. Nezáleží totiž na mně, ale záleží především na psovi, jak se k tomu postaví,“ vysvětluje Ladislav Fiala, který představuje coursing v Nezamyslicích. (ham)

Kino na lidský pohon? Nic těžkého

háněli žárovku. Potom jsme objevili návod od pána, který si podobně poháněl mixér. Technický popis ale nikde nebyl. Proto jsme pospojovali jednotlivé nápady, zkoušeli různé možnosti a úpravy zapojení. Vyrobili jsme prototyp a začali vychytávat mouchy. Po pár dnech se nám to zdárně podařilo,“ vysvětluje David Suchý.

Přestože se výroba takového stroje může zdát složitá a nákladná, podle konstruktéra to zase tak obtížné není. „Člověk, který má trochu technického nadání, to určitě zvládne i doma v dílně. V podstatě jde jen o propojení komponentů, které jsou běžné k dostání. Ani náklady nejsou nijak hrozné. Pokud máte do-

ma starou autobaterii a alternátor, potřebujete koupit jen měnič napětí. Pak už stačí staré kolo a stojan. Cennově to vyjde maximálně na tři tisíce,“ popisuje.

Mobilní kino už si David Suchý vyzkoušel i v praxi při promítání v letním kině. Rozhodl se, že svou stáj rozšíří o další dva kousky. „Pohánět jedním kolem projektor je docela náročné a musí se jet opravdu rychle. Chtěli bychom, aby si diváci užívali spíš výletnické tempo a film si opravdu vychutnali. Co nejdříve proto vyrobíme a zapojíme další kola a snad se brzy sejdem u nějakého pěkného filmu,“ říká na závěr autor projektu a lektor Bajkazyly David Suchý. (lrbk)

„Koupili jsme alternátor z auta, autobaterii a měnič napětí. Autobaterii jsme pak přidělali na stojánek s kolem.“

David Suchý, autor projektu

„S kolegou Petrem Vašnovským jsme přemýšleli, jak sestavit mobilní soběstačné kino. Nakonec jsme zvolili nejdostupnější možnost. Koupili jsme alternátor z auta, autobaterii a měnič napětí. Autobaterii jsme pak přidělali na stojánek s kolem,“ zjednodušeně popisuje schéma kina na lidský pohon lektor a autor projektu David Suchý.

Návod na sestavení tohoto šlapacího unikátu z části objevil na internetu. S úpravami pro promítání kina si ale musel poradit sám. „V České republice se tím zabývalo jen pár domácích kutilů, kteří tak po-

